

LBRIS

We know
books

VOICHIȚA PĂLĂCEAN-VEREȘ

SARE PENTRU MURĂTURI
(cărți poștale netimbrate)

– proză scurtă –

LIMES

2022

CUPRINS

I. VEDERI INTERIOARE	7
IGIENĂ	8
TINCUȚA	12
CEARTĂ	19
RĂZBUNARE.....	27
REVANȘĂ	33
TRATAMENT.....	45
ÎNCINS.....	50
INFIDELA	57
OLECUȚÎ	67
NOROC!.....	72
II. VEDERI DE LA ȚARĂ.....	77
MAMA.....	79
NICIO FAPTĂ BUNĂ NU RĂMÂNE NEPEDEPSITĂ SAU KARMA IS A BITCH!.....	85
FITNESS	94

NEAMURI	97
OSPITALITATE	102
III. CĂRȚI POȘTALE NETIMBRATE	107
VIZITĂ.....	109
MICROBISTUL	120
O.K!.....	126
ÎN BAIE	132
RĂSPUNSURI.....	137
TAXIUL	142
SPOVEDANIA.....	148
OPȚIUNI	154
NECAZURI	159
VĂDUV	163
DE ACEEAȘI AUTOARE	172
CUPRINS	173

Igienă

„Unii oameni funcționează pe bază de ură. Gelozia profesională, ostilitatea, agresivitatea înscrisă în ADN le dă impulsul de a se ridica dimineața din pat. Leon al meu – fir-ar să fie cine m-a făcut așa de fără noroc! – dimpotrivă, pare să funcționeze pe bază de indiferență. Seamănă ca un panou solar: este suficient că există și că razele îl ating ca să funcționeze. Nimic nu-l animă, nimic nu-l atinge în străfundurile ființei..., nici măcar oamenii din jurul său. N-are strop de ambiție! Cred că a uitat și să viseze cu ochii deschiși.

Impasibil de cum se trezește până adoarme, rece la tot ce se petrece în preajma lui, doar sticla îl interesează. De fapt, nu sticla..., conținutul ei. Cu cât mai multe grade, cu atât mai bine! N-ajunge bine la birou, că deja e amorțit. Din amorțeala asta cade abrupt în somn după ce vine acasă... Inerția i se frânge, până în dimineața următoare, doar atunci când trebuie să își golească vezica și se ridică să meargă la baie. Dacă o face... Ooo, Doamne!”

Lica se lasă pe spate și își afundă capul cu totul în cadă. Apa fierbinte, în care a aruncat o mână de sare grunjoasă pentru murături și a picurat ulei de lavandă, o îmbrățișează ca un pânțec iubitor. Îi vine în minte gândul că probabil așa relaxată și împăcată cu sine și cu soarta n-a fost decât în burta mamei. Alungă gândul ca pe o gân-ganie agasantă: „Care burtă a mamei?! Mamă e cine te crește, nu aceea care te face!”. Nu îi mai pasă de cea care i-a dat viață, cum nu îi mai pasă nici de Leon. „Gata! Am decis!... Nu se mai poate așa!

Fiica mea, Andra, are dreptate, trebuie să divorțez înainte să descopăr că mi-am irosit toată viața lângă un om de nimic!...”

Scoate dopul și o vreme urmărește vârtejul înmiresmat ce năvălește la vale. Pe măsură ce apa scade în vană, starea de relaxare o părăsește și simte fiori reci care-i străbat mai întâi șira spinării, apoi pielea. Începe să tremure.

Se ridică în picioare abia când ultimii litri de apă coboară cu un geamăt dureros în scurgere. Se întinde și trage de pe calorifer prosopul gros pregătit dinainte. Și-l petrece peste umeri, dar amână să se șteargă. Îi place suferința aceasta benignă, surdă, pe care i-o produce frigul. Ca s-o prelungească, ia de pe raft detergentul și începe să-l pulverizeze pe faianța de deasupra căzii, pe margini și pereți. Nu-i pasă că a simțit pe laba piciorului stâng o boare împroșcată din atomizor, noua doză de răcoare îi accentuează răceala trupului ce resimte dureros apa neștearsă prelingându-se în șuvoaie de gheață.

Cu urme de regret, în cele din urmă decide să se usuce. Prinde de capetele prosopului, și-l freacă viguros de spate, de piept, îl trece pe sub brațe și, ca într-o mângâiere, traversează cu el zona abdomenului și fesele. A început să se încălzească, așa că se oprește.

Aranjează prosopul pe calorifer, apoi pășește cu un picior în afara căzii. Când să ridice celălalt picior, simte că nu-și poate păstra echilibrul. Instinctiv, întinde mâinile și se prinde de chiuvetă, căutând salvarea în supradimensionata scoică din porțelan alb. În fracțiunea de secundă următoare, se pomenește în fund, în mijlocul băii, cu chiuveta în brațe.

Ca niciodată, Leon reacționează prompt: cum a auzit izbitura, a și pus mâna pe clanță, să vadă ce se petrece. „Ia te uite la el!

S-a înființat deja! Dacă aveam nevoie de el, puteam să-l strig până răgușeam, că nu mă auzea!...”

– Ce faci, Lica?

Se uită lung la soț, se uită la sine, așa cum e, în toată splendoarea – dezbrăcată, eșuată pe gresia udă, cu chiuveta smulsă din perete sprijinită pe pulpele șiroind de apă – și îi răspunde dintr-o suflare:

– Nu vezi?! Mă spăl pe dinți!

Tincuța

Liniștea – rece, nefirească și rea – e străpunsă, aproape neîntrerupt, de povești. Poveștile le fac să uite. Uneori, doar pentru o clipă, alteori pentru câteva zeci de minute, până ce naratoarea își pierde suflul sau o ustură ochii de la lacrimile încarcerate înapoia pleoapelor. Iar asta se întâmplă destul de des. Poveștile le fac să uite. Deși, uneori, nu toate aud cu adevărat ce se discută, chiar dacă simulează că participă, rostind câte o exclamație însuflețită sau punând vreo întrebare.

– Maria, te rog să te duci la bătrână! Cumpără-i niște iaurturi, ceva biscuiți, poate și niște fructe...

Cât a vorbit Tincuța la telefon, au amuțit toate. Tincuța este nouă, adică nu tocmai nouă, se cunosc de o vreme, dar abia astăzi a fost cazată în camera lor. Între ele nu prea mai sunt secrete. Fac parte dintr-o frăție aparte, ce le leagă pe vecie, până la ultima răsuflare. Acum e și Tincuța de-a lor, până la miezul nopții îi vor afla și ei povestea vieții.

La puțină vreme după convorbirea telefonică, Tincuța se ridică sprintenă din pat. Își îndreaptă spatele, oferind priveliștea unui trup zvelt, înalt și puternic, mult mai tânăr decât mărturisește părul bine încărunțit, totuși nu alb, întoarce furiș capul spre iconița de pe noptieră, murmură „Slăvit ești Tu, Doamne!”, apoi iese din încăpere, vegheată de privirile celorlalte. Se întoarce după câteva minute, cu

*fidanzatul** de braț. Așa l-a botezat Lucia, gherleanca adoptată de Italia, în glumă, iar cealaltă, amuzată, și-au însușit termenul, mult mai pe placul lor decât seaca denumire „stativ mobil” sau „suport cu roți”. Cu grijă, să nu-i iasă branula, Tincuța se așază pe pat. Perfuzia picură alene, doar peste opt ore vor lăcrima ultimii stropi și abia atunci va veni asistenta să pună în locul ei alta. Apoi încă una. Fiindcă, până la plecarea acasă, magicele licori felurite nu-și va ostoi curgerea prin vene.

– În ce formă bună sunteți, doamna Tincuța! exclamă Liliana.

Liliana s-a integrat în grupul lor, dar nu e cu adevărat de-a lor, căci se găsește acolo ca însoțitoare a Mioarei și aceasta, Mioara adică, este una de-a lor.

– Ei... Slavă Domnului, azi sunt bine! Dar ieri... hmmm... au venit două prietene la mine să mă ajute să fac baie și să mă pregătesc... Ce să fac?! Și soțul mi-e bolnav, el nu mă poate ajuta... – suspină. Doamne, ce rău mi-a fost!

– Bine că a trecut! De acum veți fi în fiecare zi tot mai bine!

Lili este optimistă și nu ezită să rostească vorbe de încurajare, fiindcă toate au nevoie să le audă. Observând că femeile sunt obosite, iese în curte, la aer.

Când se întoarce, despovărată parcă de orice durere sufletească, le găsește povestind. Nu prea dorm. Ațipesc din vreme în vreme, moțăie, dar de dormit un somn bun, adânc, tihnit, cu sau fără vise, n-au mai avut parte de multă vreme. Iar aici nu se pot odihni nici cât acasă, fiindcă au grija perfuziilor prin care picură otravă. Otrava care dăruiește viață, otrava care le dă speranța că mâine se

* *fidanzato* (it.) = iubit, prieten, logodnic

vor bucura de un nou răsărit și că peste două săptămâni se vor revedea toate aici, ca să își continue poveștile.

– Nepoțica mea preferă să facă lecțiile cu mine, de aceea nici acum, în vacanță, nu uităm să socotim și să citim amândouă!, le explică Aurora.

Îmbujorată, ca de fiecare dată când i se administrează tratamentul, doamna profesoară Aurora contrastează puternic cu celelalte, care sunt una mai palidă decât cealaltă, deși pe chipurile tuturor se citește ușor boala. Tanti Aurelia oftează. Trebuie să meargă la baie și pungea ce i-a fost montată după colostomie îi atârnă la brâu, îngreunându-i efortul de a se ridica în șezut. Doar ea și Mioara, cealaltă țarancă din grup, și-au păstrat trupurile robuste, cu carne tare acoperită vizibil cu pufoșenia bunăstării, mărturie a unei vieți trăite departe de poluarea canceroasă a lumii citadine.

– Vin să vă ajut! se oferă una dintre infirmiere.

Tot timpul asistentele și infirmierele sunt în preajmă, pregătite să răspundă când este nevoie de ele, fie că le solicită vreuna dintre bolnave, fie că țipă după ele sunetul strident al soneriei apăsată din pat. Discrete, mereu în alertă, evită să devină prezențe permanente în salon, ca nu cumva femeile să creadă că personalul medical le consideră incapabile să își poarte singure de grijă.

Ziua de astăzi se derulează mai greu decât altele. În cadrul secției de interne, există trei saloane pentru oncologie, două cu câte trei paturi, unul cu șapte, iar repartizarea se face în funcție de numărul și sexul bolnavilor, în linii mari cam aceiași. Dimineață, când au sosit femeile la chimioterapie, saloanele mici erau ocupate de bărbați – colegii lor de suferință –, așa că s-au pomenit toate în salonul mare, colocatare pentru două zile și jumătate. Saloanele mici sunt la intra-

rea în clădirea veche a spitalului și de regulă ușile rămân deschise, să intre aer și ca ele să vadă lumea. Aici, în schimb, pe lângă senzația de sufocare din cauză că sunt atât de multe, nici nu văd nimic pe hol care să le distragă de la propriile gânduri atunci când nu au puterea să vorbească. Doamna Aurora, Mioara și Lucia au fost până acum colege de fiecare dată de când au început tratamentul. Tincuța, Aurelia și Klára au împărțit în urmă cu două săptămâni celălalt salon, dar tanti Aurelia și Klári-néni au mai fost o dată în salonul mare cu restul bolnavelor.

Au trecut luni de când se întâlnesc toate în anticamera cabinetului doamnei doctor ce se ocupă de cazurile lor, pe culoare, la baie sau în curtea spitalului. Se bucură când se văd una pe alta, sunt fericite toate când una dintre ele primește vești bune de la medic. Dacă uneia îi ies analizele prost și i se amână tratamentul cu citostatice, suferă toate, iar spaima cea mare li se cuibărește tuturor în piept, cu aripile hidoase larg deschise, fluturând lugubru, până în punctul în care simt că nu mai au putere. Nici să se țină pe picioare, darmită să lupte cu boala.

Liliana, părtașă la suferințele și micile victorii ale lor, în sinea ei i-a făcut fiecăreia un crochiu. Miniona Lucia este un munte de voioșă, care neîndoios va triumfa, indiferent prin câte-i va mai fi dat să treacă; doamna profesoară are un optimism moderat și, ca să contracareze gândurile negre, citește „literatură ușoară”, Sandra Brown și Nora Roberts, ale căror cărți le-ar fi repudiat, desigur, pe vremea când îi studia pe Honoré de Balzac sau Guy de Maupassant, dar și decenii mai târziu; tanti Aurelia este moața vajnică, pe care nu o va doborî boala cu una, cu două, cum nu pot iernile lungi și aspre toci Apusenii măreți; Klára este simpatica ungueroaică bătrână ce devo-

rează bucatele cu disperare, hulpavă, de parcă fiecare îmbucătură i-ar aduce promisiunea încă unui an de trăit; Tincuța este pravoslavnică smerită ce și-a pus soarta în mâinile Domnului...

Numai pe scumpa ei Mioara nu știe Liliana cum s-o surprindă în câteva vorbe, căci Mioara, pe care a cunoscut-o în satul unde își are familia sa casa de vacanță, nu seamănă cu colegile de suferință. Ea este mai temătoare, mai pesimistă, mai neîncrezătoare în tratament și în Dumnezeu decât celelalte. Iar Liliana din acest motiv îi rămâne aproape, chiar și atunci când vede privirile dezaprobatore ale cadrelor medicale sau ale celorlalte bolnave: să o susțină când simte că se prăbușește în sine ori în abisul disperării, să o facă să râdă când îi vede lacrimile în ochi, să o certe amarnic când o aude dând glas gândurilor negre.

– Te rog, Maria, nu uita de bătrână! Doar până vineri, când sosesc acasă. Ia bani de la tine, că ți-i dau înapoi după ce mă întorc la Hunedoara, își comunică din nou Tincuța rugămintea prin telefonul mobil.

Timpu' trece greu. S-a înnorat și cerul plumburiu al înserării dă senzația că le apasă. Dar femeile nu se plâng: fiecare secundă înseamnă un strop din cocktailul de citostatice căzând prin tubul transparent din plastic al perfuziei către trupurile istovite, fiecare strop de medicament înseamnă viață. Viață. Multă ori puțină, liniștită sau fărărâmițată de chinuri – cum le-o fi scris.

– Ce mai fac doamnele mele? le întrerupe dialogul Johanna, una dintre asistentele foarte tinere, o fată frumoasă și energică, în care se întrevede deja viitoarea asistentă-șefă.

– Mulțumim, bine! răspund aproape în cor.

Energia nestăvilită a fetei le face bine. Se bucură de câte ori o văd. Le-a pus Dumnezeu mâna în cap! Doamne, ce asistente au! Fie că sunt sosite aici de pe secția de chirurgie, fie că le-au trimis la oncologie specialiștii gastroenterologi din clinică, bolnavele au descoperit în femeile îmbrăcate în costume de pânză oameni minunați, veniți parcă din altă lume. Le știu pe toate pe nume, și pe Dorina, și pe Laura, și pe Adriana, și pe Mihaela, și pe..., și pe..., știu care sunt măritate, care au copii, știu de pe unde li se trag neamurile... Fie că le văd îmbrăcate în verde ori în roz sau mov, fie că sunt îmbrăcate în tunica albă cu pantaloni imaculați, știu că asistentele sunt îngerii ce le au în pază: răspund la fiecare suspin al lor, le șterg lacrimile cu vorbe domoale sau le îndeamnă cu vorbe zgrunțuroase, rostite pe ton sec, de învățătoare supărată pe școlarii neascultători, atunci când le văd gata să cedeze. Dincolo de recunoștință, în inimile bolnavelor e multă dragoste pentru asistentele medicale de pe secție și au grijă să le pomenească în toate rugăciunile lor. Și, Doamne, numai ele știu cât se roagă! Se roagă acum, îngenuncheate de suferință, și pentru vremurile în care au cam uitat de El, dar și pentru acelea ce vor veni, când poate nu vor nu vor fi în stare să-I ceară nimic, dar încă vor spera la ziua când vor ajunge în dreapta Lui...

Asistenta de după-amiază își predă schimbul celei venite pentru tura de noapte și le salută pe bolnavele care îi vor zâmbi din nou mâine la venirea la muncă. Liliana se pregătește să plece; Mioara a mâncat, și-a băut apa (parcă mai ușor decât ieri), are la îndemână tot ce i-ar putea fi de folos peste noapte.

– Du-i și mâine bătrânei iaurt și biscuiți... Cumpără, Maria, iaurt din acela mic, pentru copii, că ea nu mănâncă mult. Și biscuiți ia-i tot în pachete mici, să aibă ce ciuguli când se uită la televizor,

săraca... Dacă a zis că-i ajung portocalele, mâine nu-i mai lua fructe.

Pune bani de la tine, că ți-i dau când vin acasă, promite Tincuța.

Este a treia oară când, în doar cinci ore, cea nouă din salon o roagă la telefon pe Maria, a cărei voce se aude stins din eter, să aibă grijă de bătrână în locul ei. Liliana uită de diplomație:

– Doamnă Tincuța, cine este bătrâna pentru care vă faceți atâtea griji?

– Ei..., e fosta soacră a băiatului meu. Ce să mă fac cu ea?! Nu pot s-o las de izbeliște, că fata ei locuiește acum în Anglia...